

СТ А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р Силвия Димитрова Костова, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов, научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (Счетоводство)“, професионално направление 3.8 „Икономика“.

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (Финансов контрол)“ в УНСС на тема „Методологични проблеми и насоки за повишаване на ефективността на Сметната палата чрез одит за редовност“, с автор Десислава Александрова Янкулова, разработен под научното ръководство на гл. ас. д-р Тома Маринов Дончев.

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №633/16.03.2023г. на Зам.-ректора по научноизследователска дейност и международно сътрудничество на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Десислава Александрова Янкулова се е обучавала в докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (Финансов контрол)“ към катедра „Финансов контрол“, Финансово-счетоводен факултет на УНСС по научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (Финансов контрол)“ съгласно Заповед на Ректора №509/17.03.2016 г. Обучението е осъществено в задочна форма през периода от 2016 г. до днес и е финансирано от държавата.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Предложеният за становище труд е разработен в обем от 207 страници, в т.ч. въведение, три глави, заключение и използвана литература. Към разработката са предвидени и 5 приложения в общ обем от 95 страници. Основният текст е 164 страници. Използваната литература наброява 74

източници, от които 47 са на български език, 26 на английски език и 1 на македонски език. В текста са включени общо 9 таблици и 6 фигури.

Вниманието в дисертационния труд е насочено към организацията, методите, техниките и процедурите на одитния процес в Сметната палата, резултатите и ползите от него. Аргументирано е прилагането на модел за одит, чрез съчетаване на два класически вида одит комбинирайки индивидуалните ползи от тях, очаквайки одита за редовност да добави допълнителна полезност за заинтересованите лица. ефиниране на показатели за ефективност на одитната дейност В изложението на научната разработка ясно личи използването на изследователски подход към поставените проблеми. Изложението е логически подредено и правилно структурирано в съответствие с поставените обект, предмет, цел и задачи.

Съобразно темата на дисертацията, коректно определените в него обект и предмет на изследване е направен анализ на ефективността на одита, осъществяван от Сметна палата, от гледна точка на организацията, методите, техниките, процедурите на одитния процес в Сметната палата, както и на резултатите и ползите от него. Ясно и точно е формулирана целта на разработката: да се проучи съществуващата практика и да се анализират методологичните и практически проблеми на одита, осъществяван от Сметна палата по отношение на отчетността и законосъобразността на дейността в публичния сектор и на тази база да се направи оценка на потенциалните ползи от разработването и въвеждането на нов модел на одит комбиниращ финансов одит и одит за съответствие. Доказана е тезата, че одита, осъществяван от Сметна палата, би могъл да бъде усъвършенстван и от методологична гледна точка, и по отношение на приносите и ползите за заинтересованите страни.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В разработката, авторът изследва същността, методите и подходите на одитната дейност на Сметна палата, извежда проблемните области при осъществяване на финансов одит и одит за съответствие от Сметна палата, дефинира ефективността от одита и показатели за ефективност , според заинтересованите лица и върховната одитна институция, анализира и оценява съществуващите модели и добри практики при прилагането на одит за редовност и на тази основа разработва модел за одит за редовност.

Поставен е и акцент на оценка на възможността за въвеждане на одита за редовност в дейността на Сметната палата и полезността му. Използваната методика на дисертационния труд на системния подход, сравнителният и

аналитичният метод дава възможност да се изпълнят задачите. Прави добро впечатление и извеждането на резултати на базата на сравнителния анализ на наши и чуждестранни практики за одита. Изследването на добрите международни практики, изчерпателното проучване на одитните доклади на Сметната палата и проведената анкета сред ръководители на одитни звена в Сметната палата също изиграват положителна роля по отношение на формулирането на заключенията.

Използваният инструментариум дава възможност да разработи успешно модел за одит за редовност, оценявайки възможността за въвеждане на одита за редовност в дейността на Сметната палата и аргументирайки неговата полезност. Всичко това дава основание да се потвърди категорично, че целта и задачите на дисертационния труд на Д. Янкулова са изпълнени, а формулираната от нея теза е доказана.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Научните приноси в дисертационния труд са коректно и ясно формулирани. Те имат теоретико-методологичен и практико-приложен характер. Приемам, че въз основа на изследването:

1. На основата на теоретичното проучване са изяснени задължителните елементи, които описват цялостно даден вид одит. Получено е разбиране за същността им и са надградени съществуващите характеристики на класическите финансов одит и одит за съответствие до специфични цели, предмет, подходи и методи на одит за редовност.

2. След анализ на набора от показатели на Рамката за измерване на изпълнението на ИНТОСАЙ - SAI PMF и социологическо проучване проведено от Сметната палата през 2022 г., е доразвита методология за оценка на ефективността в контекста на одита за редовност, включително с показатели за удовлетвореността на гражданите.

3. Проведеното емпирично изследване на одитните доклади от финансови одити и одити за съответствие, извършени от Сметна палата, за периода 2019-2021 г. през призмата на критериите на одит за редовност доказва тезата, че одита за редовност ще подобри оценката на риска при одита, добави надеждност и уместност към одиторските доказателства, което неминуемо ще подобри информационната стойност на одитния доклад за потребителите.

4. Развит е авторски модел за извършване на одит за редовност в Сметната палата основан на теоретичните формулировки на одит за редовност, на показателите за ефективност на дейността на Сметната палата и на

практическата приложимост на одита за редовност обоснована чрез емпиричното изследване на одитни доклади на Сметната палата за периода 2019-2021 г.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Публикациите, свързани с дисертацията са само под формата на доклади и не апробират голяма част от резултатите и приносните моменти. Необходимо е по-широко популяризиране на резултатите от научната работа чрез представянето им за публикуването им в периодични и непериодични научни издания.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът на дисертационния труд е в обем от 34 страници и съдържа всички необходими реквизити за труд от този вид. Той вярно и ясно отразява структурата и съдържанието на научната разработка на докторанта.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Към Д. Янкулова се прави препоръка за популяризиране на резултатите от своите бъдещи научни изследвания чрез представянето им на научни конференции и публикуването им в научни издания. Към нея се поставя и един въпрос: Кои елементи ще съдействат за повишаване на ефективността на предложения модел за комбиниран одит, представляващ съчетание между финансов одит и одит на съответствието - одит за редовност?

8. Заключение

Въз основа на количествената и качествената оценка на дисертационния труд може да се направи заключението, че в научната разработка са обяснени, аргументирани и дефинирани изследователски проблеми и възможности за повишаване ефективността на Сметната палата посредством използването на одита за редовност.

Въз основа на изразеното мнение, поддържам становището за присъждане на Десислава Александрова Янкулова на образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 3.8 „Икономика“ по научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (финансов контрол)“ за нейния труд на тема „Методологични проблеми и насоки за повишаване на ефективността на Сметната палата чрез одит за редовност“.

18.05.2023г.

гр. Свищов

Подпис:

/доц. д-р Силвия Костова/